

SYNOPSIS

ÅRSPLAN 8.TRINN

FØRSTE TERMIN

PERIODE 1 - TEMAPERIODE: UTANFOR

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter
- lage sammensatte tekster og begrunne valg av uttrykksformer

Uke	Ressurser	Opplagg	Vurdering
34	Ferdig forslag til opplagg i Synopsis Lærer «Petter uteligger. En fortelling fra gata», <i>Synopsis Lesebok</i> s. 381-386.	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene får en introduksjon til temaet utenforskap. - Lesing av teksten om Petter Uteligger i fellesskap.	

	<p>Ferdig forslag til opplegg i Synopsis Lærer</p> <p>«Einsamflygar» av Halldis Moren Vesaas, <i>Synopsis Lesebok</i> s. 300</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dramatisering av dikt. 	Kan utgjøre en muntlig vurdering
35		<ul style="list-style-type: none"> - Videre arbeid med dramatisering av dikt og framføring av disse 	
	<p>Ferdig forslag til opplegg i Synopsis Lærer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Synopsis Håndbok kapittel 1 – Hvordan analysere noveller, romaner og andre fortellende tekster 	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeid med litterær analyse. Motiv og tema. 	
36	<p>Ferdig forslag til opplegg i Synopsis Lærer</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Karens Jul» av Amalie Skram, i <i>Synopsis Lesebok</i> s. 105-111 - Forklaringar om realisme og naturalisme, i <i>Synopsis Handbok</i> s. 304-305 og 308-309 	<ul style="list-style-type: none"> - Lesing av «Karens jul». Kort om realisme og naturalisme. 	

	<p>Ferdig forslag til opplegg i Synopsis Lærer</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Snøen stryk ut alle spor» (utdrag) av Lars Ove Seljestad, i <i>Synopsis Lesebok</i> s. 85-89 - Hvordan analysere noveller, romaner og andre fortellende tekster, kap 1 i <i>Synopsis Håndbok</i> - Skriveramme fra Synopsis Nett 	<ul style="list-style-type: none"> - Analyse av skjønnlitteratur. <p>Økt 1: Bli kjent med analysekapitlet i Håndboka</p>	Skriftlig innlevering
37	Samme som over	<ul style="list-style-type: none"> - Økt 2 av analyse av skjønnlitteratur: Grundigere presentasjon av oppgave og tekst som skal analysers. 	
38		<ul style="list-style-type: none"> - Analyse av skjønnlitteratur – skriveøkter 	

PERIODE 2 – SJANGERPERIODE: BOKANMELDELSE

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter

Uke	Ressurser	Oppllegg	Vurdering
39	<ul style="list-style-type: none"> - «Hvordan skrive anmeldelser», Kap 4. i <i>Synopsis Håndbok</i> - Skriveramme fra Synopsis Nett 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal bli kjent med sjangeren bokanmeldelse. Elevene skal låne seg en bok på biblioteket som de skal lese i høstferien. <u>Kan utgjøre en skriftlig eller muntlig vurderingssituasjon.</u> <p>NB: Dette bør være uka før høstferien. Mange skoler har høstferie i uke 41. De bør enten utvide forrige temaperiode med flere skriveøkter, eller de kan bruke tid til å utforske Nynorskverktøy og Synopsis Grammatikk på nett.</p>	
40		<ul style="list-style-type: none"> - Høstferie. Elevene leser romanene de har lånt, slik at de kan begynne å skrive bokanmeldelse etter ferien. - Skolene som ikke har høstferie før i uke 41, kan velge å utvide forrige temaperiode, eller utforske Nynorskverktøy og Synopsis Grammatikk på nett 	

41	Hvordan skrive anmeldelser, Kap 4. i <i>Synopsis Håndbok</i>	- Skriveøker – arbeid med bokanmeldelse. Om bokanmeldelsen skal presenteres muntlig, kan elevene bruke denne uka til å forberede og/eller spille inn presentasjoner.	Muntlig presentasjon/innspilling eller skriftlig innlevering
----	--	--	--

PERIODE 3 – SJANGERPERIODE: DEBATTINLEGG

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
42	<ul style="list-style-type: none"> - «Hva er argumentasjon og retorikk, og hvordan brukes det?», Kap. 8 i <i>Synopsis Håndbok</i>. - Tekstforslag: Reklame og debattinnlegg i <i>Synopsis Lesebok</i> s. 335-343 	- Introduksjon til argumentasjon og retorikk. Arbeid med kap. 8 og oppgaver	

	<ul style="list-style-type: none"> - Aktuelle reklamefilmer fra nett - Aktuelle debattinnlegg eller andre saker fra nyheten 		
43 + 44	<ul style="list-style-type: none"> - «Hvordan skrive debattinnlegg», Kap. 9 i Synopsis Håndbok. - Tekstforslag: Reklame og debattinnlegg i Synopsis - Eksempeltekstene «Mist mobilen» og «Hører gorillaer hjemme...» i kap. 9 - Lesebok s. 335-343 - Aktuelle reklamefilmer fra nett - Aktuelle debattinnlegg eller andre saker fra nyheten 	<ul style="list-style-type: none"> - Introduksjon til debattinnlegg. - Gjennomgå aktuelle debattinnlegg i fellesskap eller individuelt. - Arbeid med kap. 9 og oppgaver. - Informasjon og utdeling av oppgave som elevene skal jobbe med i uke 45 og 46. 	Skriftlig innlevering
45	<ul style="list-style-type: none"> - Skriveramme fra Synopsis Nett 	<ul style="list-style-type: none"> - Skriveøker – arbeid med debattinnlegg 	
46		<ul style="list-style-type: none"> - Skriveøker – arbeid med debattinnlegg 	
47	<ul style="list-style-type: none"> - Norskverktøy fra Fagbokforlaget: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nynorskverktøy ○ Leseverktøy ○ Muntligverktøy ○ Synopsis Grammatikk 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekstratimer: Arbeid med verktøy fra Fagbokforlaget 	

PERIODE 4 – SJANGERPERIODE: SAMMENSATTE TEKSTER (REKLAMEANALYSE)

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål

Uke	Ressurser	Opplagg	Vurdering
48	<ul style="list-style-type: none"> - «Hva kjennetegner sammensatte tekster», Kap 5. i <i>Synopsis Håndbok</i> - Aktuelle reklamfilmer - Tekster fra «Tegneserier og bildebøker», s. 288-333 i <i>Synopsis Lesebok</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal bli kjent med sammensatte tekster – definisjoner og begreper som er vanlig å bruke i analyse. - Arbeid med kap. 5 og oppgaver - Bruk gjerne tegneserier og bildebøker. 	
49	<ul style="list-style-type: none"> - «Hvordan analysere reklame», kap. 7 i <i>Synopsis Håndbok</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> - Introduksjon til reklame og reklameanalyse. - Arbeid med kap. 7 og oppgaver. - Informasjon og utdeling av oppgave som elevene skal jobbe med i uke 50, 1 og 2. 	

50	<ul style="list-style-type: none"> - Tips til å holde presentasjoner på skolen i Muntligverktøy - Skriveramme fra Synopsis Nett 	- Arbeid med reklameanalyse	Muntlig presentasjon eller skriftlig innlevering
51		Juleferie	
52			
1		Arbeid med reklameanalyse	
2	<ul style="list-style-type: none"> - Norskverktøy fra Fagbokforlaget: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nynorskverktøy ○ Leseverktøy ○ Muntligverktøy ○ Synopsis Grammatikk 	- Ekstratimer: Arbeid med verktøy fra Fagbokforlaget	

ANDRE TERMIN

PERIODE 5 – SJANGERPERIODE: FAGARTIKKEL

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- bruke kilder på en kritisk måte, markere sitater og vise til kilder på en etterrettelig måte i egne tekster
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekster
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter
- lage sammensatte tekster og begrunne valg av uttrykksformer

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
3	<ul style="list-style-type: none"> - Ferdig opplegg om fagartikkelskriving i <i>Synopsis Lærer</i> (NB: opplegget brukes også på 10.trinn i temapakka «Bruk og kast») 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal bli kjent med sjangeren fagartikkel. - Arbeid med kap. 10 og oppgaver. - Les fagartikler og bryt dem ned sammen med elevene. 	
4	<ul style="list-style-type: none"> - «Hvordan skrive fagartikkel», Kap. 10 i <i>Synopsis Håndbok</i> - Aktuelle fagartikler fra nett eller fra andre fag - Tekster fra «Fagartikler», s. 344-365 i <i>Synopsis Lesebok</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeid med flere fagartikler for at elevene skal bli kjent med sjangeren. - Presenter en fagartikkeloppgave som elevene skal jobbe med i de kommende ukene. - TIPS: Samarbeid med en annen faglærer om tema for fagartikkelen. Husk å la elevene snevre inn temaet. 	

5+6	- Skriveramme fra Synopsis Nett	- Skriveøkter	Skriftlig innlevering
7	Arbeid med norskverktøy	- Ekstratimer: - Arbeid med norskverktøy fra Fagbokforlaget	
8		Vinterferie	

PERIODE 6 – SJANGERPERIODE: MUNTLLIG TEGNESERIEANALYSE

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- bruke kilder på en kritisk måte, markere sitater og vise til kilder på en etterrettelig måte i egne tekster
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- lage sammensatte tekster og begrunne valg av uttrykksformer

Uke	Ressurser	Opplagg	Vurdering
9	- «Hva kjennetegner sammensatte tekster?», Kap. 5 i <i>Synopsis Håndbok</i>	- Repeter temaet «sammensatte tekster». - Elevene skal jobbe med tegneserieanalyse gjennom arbeid og oppgaver i kap.6 - Dere kan også vektlegge grafiske romaner og bildebøker.	

	<ul style="list-style-type: none"> - «Hvordan analysere tegneserier», Kap. 6 i <i>Synopsis Håndbok</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Bruk gjerne begreper fra analyse av fortellende tekster – se opplegg under temapakka «Utanfor» (8.trinn periode 1). 	
10	<ul style="list-style-type: none"> - Tekster fra «Tegneserier og bildebøker», s. 288-334 i <i>Synopsis Lesebok</i>. - NB: Snakk med ansvarlig på bibliotek og sørg for at det finnes tegneserier/bildebøker som elevene kan låne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Jobb videre med tegneserier. La elevene gjerne lese en selvvalgt tegneserie. - Presenter en oppgave som elevene skal jobbe med i de kommende ukene. - Oppgaven kan være å reflektere over virkemidler og tema i en selvvalgt tegneseriestripe. 	
11	Tips til å holde presentasjoner på skolen i <i>Muntligverktøy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene forbereder muntlig analyse 	Muntlig presentasjon
12		<ul style="list-style-type: none"> - Presentasjoner 	

PERIODE 6 – SJANGERPERIODE: NOVELLEANALYSE

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekster

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
13	<ul style="list-style-type: none"> - Ferdig opplegg i Synopsis Lærer om analyse av skjønnlitteratur (NB: opplegget er brukt under temapakka «Utanfor» (8.trinn)) - «Hvordan analysere noveller, romaner og andre fortellende tekster», Kap. 1 i <i>Synopsis Håndbok</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Repeter temaet analyse av fortellende tekster - La elevene bli mer kjent med novellesjangeren. - Bruk timene på å lese noveller og samtale om form, innhold og tolkning 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Tekster fra «Noveller», s. 99-237 i <i>Synopsis Lesebok</i>. 		
14		Påskeferie	
15	<ul style="list-style-type: none"> - «Hvordan analysere noveller, romaner og andre fortellende tekster», Kap. 1 i <i>Synopsis Håndbok</i> - Tekster fra «Noveller», s. 99-237 i <i>Synopsis Lesebok</i>. - Skriveramme fra Synopsis Nett 	<ul style="list-style-type: none"> - Videre arbeid med noveller - Presenter en analyseoppgave som elevene skal jobbe med i de kommende ukene. Oppgaven kan være å tolke en selvvalgt novelle fra <i>Synopsis Lesebok</i> eller som eleven har funnet selv på skolebiblioteket. - Du kan også bruke oppgaven og kriteriene som elevene fikk under temapakka «utanfor» (8. trinn) som utgangspunkt til å lage en ny oppgave. 	
16		- Skriveøker	Skriftlig innlevering
17	<ul style="list-style-type: none"> - Norskverktøy fra Fagbokforlaget: <ul style="list-style-type: none"> o Nynorskverktøy o Leseverktøy o Muntligverktøy o Synopsis Grammatikk 	- Ekstratimer: Arbeid med verktøy fra Fagbokforlaget	

PERIODE 6 – SJANGERPERIODE: TEMAPERIODE

Snakk med andre faglærere på skolen din og planlegg en tverrfaglig temaperiode. Temaperioder trenger ikke å være tverrfaglige, men læringseffekten er stor om dere klarer å la temaet gjennomsyre så mange fag som mulig. På [Synopsis Lærer](#) ser du hvordan temapakker kan bygges opp.

Forslag til temaer:

- Framtidas Norge (kan knyttes til alt fra språk til klima)
- Hør her! (om kommunikasjon, demokrati og medborgerskap)
- Skam
- Ære
- Ungdomsopprør

Uke			
18-23			

ÅRSPLAN 9.TRINN

FØRSTE TERMIN

PERIODE 1 – SJANGERPERIODE: DIKTANALYSE

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekster

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
34		<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal bli kjent med diktanalysesjangeren. - Arbeid med kap. 3 og oppgaver - Bruk gjerne sangtekster. - En uformell oppgave kan være at elever skal finne et selvvalgt dikt å lese det inn med innlevelse.	
35		<ul style="list-style-type: none"> - Jobb videre med diktsjangeren.	

		<ul style="list-style-type: none"> - Presenter en oppgave som elevene skal få jobbe med i de kommende oppgavene. - Oppgaven kan være å analysere et selvvalgt dikt med vekt på virkemidler, stemning og tema. - TIPS: Samarbeid gjerne med musikk læreren og la elevene analysere sangtekster som de liker 	
36+37	<ul style="list-style-type: none"> - Skriveramme fra Synopsis Nett 	<ul style="list-style-type: none"> - Skriveøker 	Skriftlig innlevering
38	<ul style="list-style-type: none"> - Norskverktøy fra Fagbokforlaget: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nynorskverktøy ○ Leseverktøy ○ Muntligverktøy ○ Synopsis Grammatikk 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekstratimer: Arbeid med verktøy fra Fagbokforlaget 	

PERIODE 2 – SJANGERPERIODE: BOKANMELDELSE

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
39	<ul style="list-style-type: none"> - Hvordan skrive anmeldelser, Kap 4. i <i>Synopsis Håndbok</i> - Skriveramme fra Synopsis Nett 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal jobbe mer med sjangeren bokanmeldelse. Elevene skal låne seg en bok på biblioteket som de skal lese i høstferien. <p>NB: Dette bør være uka før høstferien. Mange skoler har høstferie i uke 41. De bør enten utvide forrige temaperiode med flere skriveøkter, eller de kan bruke tid til å utforske Nynorskverktøy og Synopsis Grammatikk på nett.</p>	
40		<ul style="list-style-type: none"> - Høstferie. Elevene leser romanene de har lånt, slik at de kan begynne å skrive bokanmeldelse etter ferien. 	

		- Skolene som ikke har høstferie før i uke 41, kan velge å utvide forrige temaperiode, eller utforske Nynorskverktøy og Synopsis Grammatikk på nett	
41	Hvordan skrive anmeldelser, Kap 4. i <i>Synopsis Håndbok</i>	- Skriveøker – arbeid med bokanmeldelse. Om bokanmeldelsen skal presenteres muntlig, kan elevene bruke denne uka til å forberede og/eller spille inn presentasjoner.	Skriftlig innlevering eller muntlig presentasjon

PERIODE 3 – SJANGERPERIODE: SKRIVE NOVELLE

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekster
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter

Uke	Ressurser	Opplagg	Vurdering
44	- «Hvordan skrive noveller», Kap. 2 i <i>Synopsis Håndbok</i> - Tekster fra «Noveller», s. 99-237 i <i>Synopsis Lesebok</i> .	- Elevene skal skrive egne noveller. - Arbeid med kap. 2 og oppgaver - Bruk timene på å lese noveller og samtale om form, innhold og tolkning	

		- TIPS: en god oppgave som forbereder elevene på å skrive egne noveller, er å fylle ut planleggingskjema for eksisterende noveller. Se for eksempel oppgave 7 på s. 58.	
45		- Videre arbeid med novellesjangeren - Elevene får en novelleoppgave som de jobber med denne og neste uke. Oppgaven kan for eksempel være å skrive en novelle om et bestemt emne.	
46	- Planleggingskjema fra Synopsis Nett	- Skriveøker	Skriftlig innlevering

PERIODE 4 – TEMAPERIODE: IDENTITET

Du finner ferdige opplegg til hele denne temapakka på [Synopsis Lærer](#)

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter
- lage sammensatte tekster og begrunne valg av uttrykksformer

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
47	Ferdig forslag til opplegg på Synopsis Lærer	- Elevene får innføring i begrepet «identitet». - Elevene skriver dikt og lager kollasj	Kan utgjøre en mindre skriftlig vurdering

48	Ferdig forslag til opplegg på Synopsis Lærer	- Arbeid med teksten «Fornorskingsoffer» av Siri Broch Johansen	
	Ferdig forslag til opplegg på Synopsis Lærer	- Arbeid med teksten «Skulle ønske jeg turte» av Heidi Lind Hopstock	
49	Ferdig forslag til opplegg på Synopsis Lærer	- Elevene blir kjent med kåserisjangeren. - Elevene skriver kåseri om ungdom og prestasjonspress	
50		- Skriveøker	Skriftlig innlevering eller muntlige presentasjon
51			
52			
1	Ferdig forslag til opplegg på Synopsis Lærer - Skriveramme fra Synopsis Nett kan fungere som disposisjon for eleven når de skal forberede seg.	- Elevene skal lese gjennomføre en fagsamtale om novellen «Berre på leik» av Ingelin Røsland	
2		- Arbeid med fagsamtale	Muntlig vurdering

ANDRE TERMIN

PERIODE 5 – SJANGERPERIODE: PRESENTASJON AV SPRÅKLIG EMNE

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- bruke kilder på en kritisk måte, markere sitater og vise til kilder på en etterrettelig måte i egne tekster
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekster
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter
- lage sammensatte tekster og begrunne valg av uttrykksformer
- forklare den historiske bakgrunnen for bokmål og nynorsk og reflektere over statusen til de offisielle språkene i Norge i dag
- utforske språklig variasjon og mangfold i Norge og reflektere over holdninger til ulike språk og talespråkvarianter

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
3-7		<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal bli litt kjent med kapitlene om talemål, språkhistorie og grammatikk i Håndboka. - Elevene skal fordype seg i et selvvalgt språklig emne. Lag gjerne forslag til oppgaver som elevene kan velge mellom. For eksempel: <ol style="list-style-type: none"> 1. Presenter et grammatisk emne (f.eks. passivkonstruksjoner, preteritums-systemet, kommaregler, nynorsk bøyning eller lignende) 2. Forklar hvordan norsk påvirkes av andre språk.	Muntlig presentasjon

		<p>3. Presenter en periode i norsk språkhistorie.</p> <p>4. Gjennomfør en språklig undersøkelse for å vise at mennesker snakker ulikt.</p> <p>5. Sammenlign radikal og konservativ bokmål.</p> <p>6. Finn en språklig endring og utforsk hva grunnene til endringen kan være</p> <p>7. Utforsk ett eller to begreper fra Synopsis Grammatikk og forklar med eksempler fra din egen hverdag.</p>	
8			

PERIODE 6 – SJANGERPERIODE: DEBATTINNLEGG

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
9	<ul style="list-style-type: none"> - «Hva er argumentasjon og retorikk, og hvordan brukes det?», Kap. 8 i Synopsis Håndbok. - Tekstforslag: Reklame og debattinnlegg i Synopsis Lesebok s. 335-343 - Aktuelle reklamefilmer fra nett Aktuelle debattinnlegg eller andre saker fra nyheten 	<ul style="list-style-type: none"> - Repetisjon av temaene argumentasjon og retorikk. Arbeid med kap. 8 og oppgaver. - Repetisjon av sjangeren debattinnlegg. Arbeid med kap. 9 og oppgaver. 	-
10	<ul style="list-style-type: none"> - «Hvordan skrive debattinnlegg», Kap. 9 i Synopsis Håndbok. - Tekstforslag: Reklame og debattinnlegg i Synopsis 	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomgå aktuelle debattinnlegg i fellesskap eller individuelt. Informasjon og utdeling av oppgave som elevene skal jobbe med i den kommende tida. 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Eksempeltekstene «Mist mobilen» og «Hører gorillaer hjemme...» i kap. 9 - Lesebok s. 335-343 - Aktuelle reklamefilmer fra nett - Aktuelle debattinnlegg eller andre saker fra nyhetene 		
11	- Skriveramme fra Synopsis Nett	- Skriveøkter	
12		- Skriveøkter	- Skriftlig innlevering

PERIODE 7 – SJANGERPERIODE: BOKANMELDELSE

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
13	<ul style="list-style-type: none"> - Hvordan skrive anmeldelser, Kap 4. i <i>Synopsis Håndbok</i> - Skriveramme fra Synopsis Nett 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal jobbe mer med sjangeren bokanmeldelse. Elevene skal låne seg en bok på biblioteket som de skal lese i påskeferien. 	

14		<ul style="list-style-type: none"> - Påskeferie. Elevene leser romanene de har lånt, slik at de kan begynne å skrive bokanmeldelse etter ferien. - 	
15	Hvordan skrive anmeldelser, Kap 4. i <i>Synopsis Håndbok</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skriveøkter – arbeid med bokanmeldelse. Om bokanmeldelsen skal presenteres muntlig, kan elevene bruke denne uka til å forberede og/eller spille inn presentasjoner. 	Skriftlig innlevering eller muntlig presentasjon

PERIODE 8 – TEMAPERIODE

Snakk med andre faglærere på skolen din og planlegg en tverrfaglig temaperiode. Temaperioder trenger ikke å være tverrfaglige, men læringseffekten er stor om dere klarer å la temaet gjennomsyre så mange fag som mulig. På [Synopsis Lærer](#) ser du hvordan temapakker kan bygges opp.

Forslag til temaer:

- Framtidas Norge (kan knyttes til alt fra språk til klima)
- Hør her! (om kommunikasjon, demokrati og medborgerskap)
- Skam
- Ære
- Ungdomsopprør

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
17-23			

ÅRSPLAN 10.TRINN

HØST

PERIODE 1 – SJANGERPERIODE: LITTERATURHISTORIE+FAGARTIKKEL

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- bruke kilder på en kritisk måte, markere sitater og vise til kilder på en etterrettelig måte i egne tekster
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekster

Uke	Ressurser	Oppllegg	Vurdering
34-36	<ul style="list-style-type: none"> - «Litteraturhistorie», Kap 15 i <i>Synopsis Håndbok</i> - Relevante tekster fra «Skjønnlitterære tekster», s. 9-334 i <i>Synopsis Lesebok</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal få en innføring i litteraturhistorie. - Les tekster fra håndboka, leseboka, eller eget tekstarkiv. - Reflekter over innholdet i tekstene og knytt dem til litteraturhistorien. - Husk at kjerneelementet «tekst i kontekst» oppfordrer til at tekster også skal knyttes til elevenes egen samtid.	

37	<ul style="list-style-type: none"> - Skriveramme fra Synopsis Nett 	<ul style="list-style-type: none"> - Repetisjon av fagartikkel-sjangeren - Elevene skriver fagartikler knytta til et selvvalgt emne innen litteraturhistorie. - Elevtekstene kan ta for seg et forfatterskap eller en spesifikk tekst. - Husk at elevene bør avgrense inn temaet for fagartikkelen sin i tråd med illustrasjonen på s. 200 i <i>Synopsis Håndbok</i> - Eleven må gjerne knytte teksten sin til et dagsaktuelt tema. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skriftlig innlevering
38		<ul style="list-style-type: none"> - Skriveøker 	

PERIODE 2 – SJANGERPERIODE: MUNTIG PRESENTASJON OG ANALYSE AV ROMAN

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- bruke kilder på en kritisk måte, markere sitater og vise til kilder på en etterrettelig måte i egne tekster
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekster

Uke	Ressurser	Opplagg	Vurdering
39	<ul style="list-style-type: none"> - Ferdig opplagg i Synopsis Lærer om analyse av skjønnlitteratur (NB: opplegget er brukt under temapakka «Utanfor» (8.trinn)) - «Hvordan analysere noveller, romaner og andre fortellende tekster», Kap. 1 i <i>Synopsis Håndbok</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Repetisjon av analyse av fortellende tekster - Jobb med ett eller flere romanutdrag. (Avhengig av om skolen har høstferie i uke 40 eller 41.) - Elevene får en oppgave der de blir bedt om å presentere og analysere en hel roman muntlig. - Husk å sette av tid til at eleven finner en bok de vil lese i høstferien. Det kan i noen tilfeller være lurt å låne med seg to bøker hjem. - Elevene som ikke er i stand til å lese en hel roman, kan jobbe med en novelle. 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Tekster fra «Romaner», s. 44-98 i <i>Synopsis Lesebok</i>. - Skriveramme fra Synopsis Nett 	<ul style="list-style-type: none"> - Tegneserieromaner kan også vurderes. 	
40		- Høstferie	
41		- Elevene leser ferdig romanene og jobber med analyse	- Muntlig presentasjon
42		<ul style="list-style-type: none"> - Videre arbeid med analyse. - Framføringer 	
43		- Framføringer	
	<ul style="list-style-type: none"> - Norskverktøy fra Fagbokforlaget: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nynorskverktøy ○ Leseverktøy ○ Muntligverktøy ○ Synopsis Grammatikk 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekstratimer: Arbeid med verktøy fra Fagbokforlaget 	

PERIODE 3 – PRESENTASJON OM DIALEKTER OG TALEMÅL

- utforske språklig variasjon og mangfold i Norge og reflektere over holdninger til ulike språk og talespråkvarianter
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekster
- utforske og vurdere hvordan digitale medier påvirker og endrer språk og kommunikasjon
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium

Uke	Ressurser	Opplagg	Vurdering
44	<ul style="list-style-type: none"> - «Dialekter og talemål», kap 13 i <i>Synopsis Håndbok</i> - Relevante intervjuer og klipp fra Youtube, nett-tv eller lignende - Musikk på dialekt 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal bli kjent med relevante begreper innenfor dialekter og talemål. De skal dessuten kunne forklare statusen til samisk språk i Norge. 	
45		<ul style="list-style-type: none"> - Elevene får utdelt en oppgave der de blir bedt om å presentere et selvvalgt klipp fra Youtube, nett-tv eller lignende. Elevene skal bruke relevante begreper fra kapittel 13. - Resultatet kan presenteres muntlig eller leveres skriftlig. 	<ul style="list-style-type: none"> - Muntlig presentasjon eller skriftlig innlevering
46	<ul style="list-style-type: none"> - Norskverktøy fra Fagbokforlaget: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nynorskverktøy ○ Leseverktøy ○ Muntligverktøy 	<ul style="list-style-type: none"> - Presentasjoner eller: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ekstratimer: Arbeid med verktøy fra Fagbokforlaget 	

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Synopsis Grammatikk 		
--	---	--	--

PERIODE 4 - TEMAPERIODE: BRUK OG KAST

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter
- lage sammensatte tekster og begrunne valg av uttrykksformer

Uke	Ressurser	Opplagg	Vurdering
47	Ferdig forslag til opplagg i Synopsis Lærer Tips til artikkel	<ul style="list-style-type: none"> - Bli kjent med temaet og relevante begreper. Les nyhetsartikkel. 	-

	<p>Ferdig forslag til opplegg – sammenligning av lyrikk</p> <p>Aktuelle steder i bøkene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Rulle rundt» av Rolf Jacobsen – s. 259 i <i>Synopsis Lesebok</i> • «Bare rester igjen» av Trygve Skaug s.285 i <i>Synopsis Lesebok</i> • «Hvordan analysere dikt» - <i>Synopsis Håndbok</i>, s. 60-81 	<ul style="list-style-type: none"> - Sammenligne to lyriske tekster og knytte det opp mot forbrukersamfunnet 	
48	<p>Ferdig forslag til opplegg – minipodkast om forbrukersamfunnet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minipodkast om forbrukersamfunnet. Kan utgjøre en muntlig vurderingssituasjon. 	
	<p>Ferdig forslag til opplegg – skriving av fagartikkel</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Hvordan skrive fagartikkel», <i>Synopsis Håndbok</i> s. 196-217 • Skriveramme fra Synopsis Nett 	<ul style="list-style-type: none"> - Skriving av fagartikkel. 	Skriftlig innlevering
49		<ul style="list-style-type: none"> - Elevene jobber med fagartikkel 	
50	<ul style="list-style-type: none"> - Norskverktøy fra Fagbokforlaget: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nynorskverktøy ○ Leseverktøy ○ Muntligverktøy ○ Synopsis Grammatikk 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekstratimer: Arbeid med verktøy fra Fagbokforlaget - Uka kan også brukes til holdningskampanjeopplegget (se uke 1) 	

51			
52			
1	Ferdig forslag til opplegg – holdningskampanje om forbrukersamfunnet	- Elevene lager holdningskampanjer i grupper	Muntlig presentasjon eller skriftlig innlevering
2		- Arbeid med holdningskampanje	

ANDRE TERMIN

PERIODE 5 – SJANGERPERIODE: APPELL

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter

Uke	Ressurser	Opplegg	Vurdering
3	- «Hva er argumentasjon og retorikk, og hvordan brukes	- Repetisjon av temaene argumentasjon og retorikk. Arbeid med kap. 8 og oppgaver. Repetisjon av	

	<p>det?»), Kap. 8 i <i>Synopsis Håndbok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekstforslag: Reklame og debattinnlegg i <i>Synopsis Lesebok</i> s. 335-343 - Aktuelle reklamefilmer fra nett - Aktuelle debattinnlegg eller andre saker fra nyheten 	<p>sjangeren debattinnlegg. Arbeid med kap. 9 og oppgaver.</p>	
4	<ul style="list-style-type: none"> - «Hvordan skrive debattinnlegg», Kap. 9 i <i>Synopsis Håndbok</i>. - (Aktuelle) Muntlige appeller og taler fra Youtube eller lignende. For eksempel: Timbuktus appell om fremmedgjøring og toleranse 	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomgå aktuelle appeller i fellesskap. - Reflekter om argumenter og retorikk. - Informasjon og utdeling av oppgave som elevene skal jobbe med i den kommende tida. - Lag gjerne kriterier sammen med elevene basert på appeller dere har gjennomgått sammen 	
5	<ul style="list-style-type: none"> - Skriveramme fra Synopsis Nett kan fungere som disposisjon for appellen - Video om appell fra <i>Muntligverktøy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene får i oppgave å skrive og framføre en appell. - Arbeid med appell 	- Muntlig presetasjon
6		<ul style="list-style-type: none"> - Arbeid med appell - Framføringer 	
7		<ul style="list-style-type: none"> - Framføringer 	
8		<ul style="list-style-type: none"> - Vinterferie 	

PERIODE 6 – SJANGERPERIODE: SPRÅKHISTORIE

- forklare den historiske bakgrunnen for bokmål og nynorsk og reflektere over statusen til de offisielle språkene i Norge i dag
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- bruke kilder på en kritisk måte, markere sitater og vise til kilder på en etterrettelig måte i egne tekster
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter
- lage sammensatte tekster og begrunne valg av uttrykksformer

Uke	Ressurser	Opplagg	Vurdering
9	<ul style="list-style-type: none"> - «Språkhistorie», kap. 14 i <i>Synopsis Håndbok</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal bli kjent med kapitlet om språkhistorie. - Du kan presentere periodene selv, eller la elevene jobbe i mindre grupper og presentere hver sin periode for resten av klassen. - Elevene blir presentert en oppgave som de skal jobbe med i uke 10: «Gå sammen i grupper på fem og spill inn en debatt som tar for seg språkdebatten på 1800-tallet på video. Hver part i språkdebatten er representert av to elever, i tillegg til at det én elev er ordstyrer som skal oppsummere til slutt» 	<ul style="list-style-type: none"> - Kan utgjøre en muntlig vurdering
10	<ul style="list-style-type: none"> - «Språkhistorie», kap. 14 i <i>Synopsis Håndbok</i> - «Hva er argumentasjon og retorikk, og hvordan brukes 	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeid med oppgave 	<ul style="list-style-type: none"> - Muntlig vurdering

PERIODE 7 – SJANGERPERIODE: SAMMENLIGNING AV FORTELLEDE TEKSTER

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekster

Uke	Ressurser	Opplagg	Vurdering
11-12	<ul style="list-style-type: none"> - Ferdig opplagg i Synopsis Lærer om analyse av skjønnlitteratur (NB: opplegget er brukt under temapakka «Utanfor» (8.trinn)) - «Hvordan analysere noveller, romaner og andre fortellende tekster», Kap. 1 i <i>Synopsis Håndbok</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Repeter temaet analyse av fortellende tekster - Bruk timene på å lese skjønnlittere tekster og samtale om form, innhold og tolkning. - Finn tekster som egner seg til sammenligning. - Presenter en oppgave der elevene skal sammenligne to tekster. Du velger selv om elevene skal finne tekster selv, eller om det er tekster som du har valgt på forhånd. 	

	- Relevante tekster fra «Skjønnlitterære tekster», s. 9-334 i <i>Synopsis Lesebok</i>		
13	- Skriveramme fra Synopsis Nett kan fungere som et utgangspunkt	- Arbeid med oppgave	Skriftlig innlevering
14			
15		- Arbeid med oppgave	

PERIODE 6 – FORBEREDELSE TIL SKRIFTLIG EKSAMEN

Uke 16-21

I denne perioden skal dere planlegge en innsjutt som skal forberede eleven på skriftlig eksamen, i tillegg til at du får inn tilstrekkelig vurderingsgrunnlag til sluttvurderinga. Tren elevene opp i å bruke bøkene, særlig *Synopsis Håndbok*, under eksamen. Bruk gjerne kapittel 12, som tar for seg det å svare på mer åpne skriveoppgaver, som har vært det vanlige på eksamen i norsk på ungdomstrinnet (også etter fagfornyelsen). På Udir sine nettsider finner dere eksamensveiledninger og eksempeloppgaver som kan brukes i dette arbeidet.

PERIODE 7 – FORBEREDELSE TIL MUNTLLIG EKSAMEN

Uke 22-23

Den siste perioden på 10.trinn brukes på å forberede elevene til muntlig eksamen. Siden muntlig eksamen avholdes lokalt, tilpasser dere opplegget og valg av ressurser til måten dere gjennomfører eksamen på i deres kommune. Husk at Fagbokforlaget har et eget [muntligverktøy](#) som blant annet tar for seg muntlig eksamen.